

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από το κείμενο που σας δίνεται να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

α. Ποιοι παράγοντες επιβάρυναν οικονομικά τους αγρότες-στρατιώτες της βυζαντινής αυτοκρατορίας;

(μονάδες 13)

β. Ποια οφέλη αποκόμιζε το Βυζαντινό κράτος από τους αγρότες-στρατιώτες και με ποιον τρόπο προσπάθησε να τους προστατεύσει από τους δυνατούς;

(μονάδες 12)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο πλούτος της Βυζαντινής αυτοκρατορίας βασιζόταν σε μεγάλο βαθμό στους αγρότες. Φυσικά, δεν υπάρχουν στοιχεία για την ακριβή συμβολή της αγροτικής παραγωγής στη βυζαντινή οικονομία. [...]

Οι αγρότες ήταν οι κύριοι φοροδότες του κράτους και οι προστάτες των συνόρων του [...]. Καθώς η φορολογία ήταν κυρίως σε χρήμα, η σοβαρή έλλειψη νομισμάτων ανάγκαζε συχνά τους αγρότες να καταφεύγουν σε τοκογλύφους. Οι φοροσυλλέκτες και οι κατ' επάγγελμα δανειστές έγιναν έτσι τα πιο μισητά πρόσωπα στο λαό. Εξάλλου, πολλοί αγρότες παρείχαν στην αυτοκρατορία και τις στρατιωτικές τους υπηρεσίες. Παρά το γεγονός ότι η Βυζαντινή Αυτοκρατορία βρισκόταν σχεδόν μόνιμα σε εμπόλεμη κατάσταση, δεν υπήρχε επαγγελματικός στρατός. Τον κύριο όγκο του πολυάριθμου βυζαντινού στρατού τον αποτελούσαν οι λεγόμενοι *στρατιώται* που καθήκον τους ήταν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε περιόδους στρατιωτικών εκστρατειών ή εχθρικών εισβολών, αναλαμβάνοντας οι ίδιοι να προμηθεύονται τα απαραίτητα όπλα και άλογα. Σε περιόδους ειρήνης, ωστόσο, οι ίδιοι αυτοί άνδρες καλλιεργούσαν τους αγρούς και τα αμπέλια τους. Καθώς η ιδιοκτησία τους δεν ήταν αισθητά μεγαλύτερη από εκείνη ενός απλού αγρότη, τα βάρη που επωμίζονταν γίνονταν δυσβάστακτα.

Kazhdan, A.P. & Epstein, A.W. (1997), *Αλλαγές στον βυζαντινό πολιτισμό κατά τον 11^ο και 12^ο αιώνα*, μετάφραση Α. Παππάς, Αθήνα: ΜΙΕΤ, σ. 34-35.